

TÌNH YÊU VÀ NHỮNG CUNG BẬC QUYẾT LIỆT

Thông thường, trong tình yêu, người phụ nữ hay miêu tả sự đón nhận e ấp hay hồ hởi, sự đợi chờ hồi hộp hay run rẩy, khi tình yêu đến với mình. Nhưng chỉ với một bài thơ, như bài “Bó tay”, chúng ta đã thấy rõ, tính quyết liệt không khoan nhượng trong tình yêu của Hoàng Thị Vinh đã được đẩy lên đến độ cao tuyệt đối: Trong bài, mặc dù người con trai khản khoản giải bày, rằng anh có đủ thứ, có tuổi trẻ, có cảm xúc, có sức mạnh vật chất và tinh thần,... nhưng tới ba lần, khi anh thể hiện là mình đã sẵn sàng có tất cả để đến được tình yêu, thì anh chỉ nhận được một lời cự tuyệt, rằng đó chưa phải là thứ mà người con gái cần và lí do mà người con gái ba lần phải thẳng thốt kêu to lên một cách tuyệt vọng “TÌNH YÊU” - một chữ Tình Yêu viết hoa trang trọng như kiểu Macxim Gorky viết hoa chữ Con Người - là có ý nghĩa và nội hàm rộng hơn, cao hơn, xa hơn... rất nhiều so với những điều tầm thường mà anh chàng đang muốn được yêu kia khoe mẽ một cách hợm mình và vội vã! Và thế là “quá tam ba bận”, lời ngỏ tình và mong muốn chiếm đoạt mạnh mẽ rất “đàn ông” kia, đã bị một sự thức tỉnh từ bản năng và trí tuệ của người phụ nữ rất ý thức về mình, thẳng thừng gạt bỏ. Chỉ từ một bài thơ này, chúng ta thấy được, khái niệm Tình yêu thực ra là có những cấp độ khác nhau rất xa, điều mà người này tưởng là đã tới, thì người khác, hoàn toàn có đủ lí do lại coi là chưa tới và đó cũng là điều bình thường, để có thể dễ dàng phân định một tình yêu là cao hay thấp, là tầm thường hay độc đáo, là giản đơn hay phức tạp. Tính quyết liệt đã thể hiện ngay từ chủ kiến dứt khoát trên của tác giả. Thơ chính là Người, đúng là như vậy!

Nhưng không phải ngẫu nhiên mà tác giả có ngay một bài thơ có khẩu khí như vậy. Nếu ngay từ lúc còn rất trẻ, người ta đã phải có ý thức về bản thân mình, thì lớn lên, mới đủ bản lĩnh để nhìn đời một cách chủ động và đòi

hỏi phải tạo ra được trong đời những giá trị gì mà mình mong được đáp ứng. Chúng ta thử đọc lại một bài thơ khác, bài “Mười bảy”, cũng trong tập này, để thấy rõ hơn nhận định trên: “Mười bảy tuổi không có sừng trâu / Em cười xe bé cong góc phố / Áo nút ngực, váy quần ngã dẫu / Mười bảy phập phồng xả khói hiên ngang... / Mười bảy nổi cồn phố / Mười bảy húc đổ phố / Mười bảy lườm rách phố / Mười bảy nhảy tung tung thách đố / Mười bảy tiếng cười trinh nữ kiêu sa!”.

Từng biết tác giả Hoàng Thị Vinh từ rất nhiều năm, với cách sống kín đáo và giữ gìn, tôi không ngờ, trong thơ, chị lại dám “xả láng” đến thế trong những ước mơ thời còn tuổi “teen” xa vời, thưở xã hội chỉ cho phép các em học sinh cấp III tình lẻ sống rất khép nép, áo trắng quần đen và chưa chắc đã có xe máy, ở một thành phố Vinh còn rất nghèo và vất vả sau chiến tranh. Nhưng đây là sự phát lộ trong ý nghĩ, sự nổi loạn trong ý nghĩ, để thỏa mãn những ức chế, những ẩn ức, những gì đã không thể hiện nổi từ thời niên thiếu xa xưa! Và tôi tôn trọng sự nổi loạn ấy trong thơ, nó giúp ta hình dung lại tâm trạng thật của một con người đã có thời gian muốn thể hiện mình mạnh mẽ và đầy cá tính, nhưng vì thực tế khắc nghiệt đã buộc phải

thu mình lại. Và điều này là nhất quán với những gì chị đang tự thể hiện trong thơ hôm nay.

Với một tính cách mạnh mẽ và dám sống hết mình từ nhỏ như vậy, chúng ta không ngạc nhiên khi đọc một bài thơ rất độc đáo và cũng rất hiện đại trong cách cảm và cách nghĩ của Hoàng Thị Vinh khi nói về nỗi buồn. Bài thơ nói một hơi liền mạch, mà nỗi buồn này thì không thể lẫn được với những nỗi buồn xưa như của Bà huyện Thanh Quan hay gần hơn như của các nhà thơ đàn chị Xuân Quỳnh hay Phan Thị Thanh Nhàn của cùng thế kỉ XX. Nỗi buồn da diết hơn, đời thường hơn, nhưng cũng căng thẳng hơn. Nó cần phải được xua đi, phải hủy đi, đem vứt vào sọt rác mà không xong... đã được tác giả viết bằng những ngôn từ rất sinh động của thời hiện đại, cộng với cách cảm nghĩ cũng rất thẳng băng, dứt khoát của thời hiện đại: “Buồn ép plastic / Nước mắt rơi vào chẳng lem thêm / Được! / Đem đi đốt đi khói ám mùi khét lẹt / Xẹt! / Ném vào máy giặt / Buồn gì mà chẳng chịu nhau?... / Vứt toẹt vào sọt rác / Dẫm bảy lần, lì đố không đi... / Túc quá! / Nhét vào hộp kín... / Xong! / Buồn cho xếp xó!”

Viết đến đây, tôi sực nhớ ra, nhà thơ Nga Éptushenkô có lần nói với tôi

MƯA HOA - Thơ

Tác giả: Hoàng Thị Vinh

Sinh năm 1968 tại Hưng Nguyên, Nghệ An. Tiến sĩ Ngữ văn. Hiện sống và làm việc tại Hà Nội và San Francisco, Mỹ.

“Tôi luôn nghe thánh thót từ nơi sâu thẳm, xa thẳm và đẹp như cổ tích một bản nhạc mê đắm của sóng vỗ, chim hót, của tiếng hoa nở, trăng trôi. Cuộc đời khi thăm thẳm hạnh phúc, khi thăm thẳm buồn đau, dưới ánh trăng, trước mặt trời, hoa nở, mưa rơi, tôi đã dần dần bắt được sóng của bản nhạc diệu kỳ đó. Rồi một ngày tôi dừng cảm, không chỉ nhón chân nghe ngóng, ngại ngần mà dang rộng vòng tay đón nhận. Bầu trời sao lung linh huyền ảo, cầu vồng và trăng sao... Cả trời đất hoà nhịp xoay vòng theo điệu nhạc. MƯA HOA! Tôi muốn chia sẻ với các bạn bản tình ca cất lên từ trái tim tôi. Rất mong nhận được những bông hoa tri âm để cuộc đời thêm hạnh phúc.”

– Hoàng Thị Vinh

rằng, lớp trẻ có một cách gỡ rối tài hơn thế hệ chúng tôi rất nhiều. Đó là khi bị rối, ví như một cuốn chỉ hay một bó dây rối, thì thay vì phải ngồi tỉ mỉ gỡ ra, họ cắt phăng đi luôn cả chỗ rối đó không thêm thương tiếc và vứt bỏ nó, rồi chỉ nối lại từ phía hai đầu còn nguyên chưa bị rối mà thôi! Và trầm ngâm một lát, Éptushenkô kết luận: “Chúng ta sống hơi cầu toàn và hay nghĩ ngợi vẩn vơ nhiều quá, chỉ thêm mua sầu chuốc não vào mình! Có khi phải nên học theo lớp trẻ đi là vừa!”. Câu ấy Éptushenkô nói với tôi đã hơn 1/4 thế kỉ rồi, và cũng đã bao nhiêu vật đổi sao dời từ ấy, trong cả cuộc đời riêng cũng như cuộc đời chung, nhưng tôi vẫn nhớ và vẫn suy nghĩ về nó. Còn Hoàng Thị Vinh, hôm nay, cũng cho ta một phương pháp xử thế, khi phải quyết liệt và riết róng cắt bỏ nỗi buồn, mà theo tôi, cũng là theo cách xử thế hợp với lớp người trẻ tuổi, mạnh mẽ, dứt khoát hơn lớp đi trước rất nhiều. Và tôi nghĩ, như thế là đúng!

Những cảm giác và tiếp nhận cụ thể trong tình yêu, cũng không kém phần mãnh liệt, đã được tác giả miêu tả trong khá nhiều bài thơ như “Yêu nhau” hoặc “Cơn đông”, mà trong đó có những câu diễn tả cũng đã “hết mình”, đến mức cũng không xa những câu thơ sexy là mấy, nhưng vẫn có thể chấp nhận được vì tính nhân bản và sự chân thành của tác giả.

Tuy nhiên, dù có mãi mê bung phá và say sưa với tình ái đến đâu, sẽ có lúc, người phụ nữ lại sẽ tự lắng lại, tự nghe

minh, tự đánh giá lại những gì được mất trong đời, sau bao nhiêu cuộc phiêu lưu tình cảm và bùng nổ khát vọng. Chúng ta hãy cùng bình tĩnh lắng nghe những lời bộc bạch, những điều thổ lộ đầy vun vén, đầy chua xót của một người đã trải qua tất cả, đã đi hầu như khắp thế giới, để rồi khi trở về, chỉ cần tìm một mái ấm, một cái tổ gia đình bình yên, tưởng hết sức bình thường thế thôi, mà không dễ gì có được! Đây là những câu thơ chân thành tự đáy lòng về một “Người đàn bà phù phiếm mộng mơ/ Đi khắp bốn phương tìm bình yên chiếc tổ!”. Vì khao khát một chiếc tổ bình yên như thế, nên chị có một cái thú sưu tập thật độc đáo và cảm động là đi đến đâu cũng tìm mua bằng được một ngôi nhà mẫu nhỏ - một thứ đồ chơi, biểu tượng cho những khát khao khôn nguôi của chị: “Đi đến bất cứ đâu / Chị cũng tìm mua bằng được / Nhà Nhật Bản nhỏ xíu xinh đẹp / Nhà châu Phi cửa nhỏ không trần / Nhà châu Âu tuyết lạnh kín tường / Nhà Bắc Mỹ tiện nghi hiện đại / Nhà Trung Quốc mấy nghìn năm mái ngói... / Đến cả nhà cổ tích cô tiên xanh, Bạch Tuyết và bảy chú lùn... ” Nhưng thật xót xa, khi về đến quê hương Việt Nam, thì lại không có ai bán những mẫu nhà như thế và chị đã không thể tìm đâu ra điều chị cần, dẫu chỉ là món quà rất nhỏ nhoi và dễ thương ấy: “Nhà mái tranh, mái ngói có tiếng cười / Chị tìm ngôi nhà mái cong thuận Việt / Tìm đâu ra ?”...

Câu chuyện người đàn bà phải đi khắp

thế giới để sưu tập mẫu nhà, mẫu một tổ ấm ưa thích và phù hợp cho mình, dù sao cũng chỉ là một biểu tượng, một lối nói ẩn dụ, nhưng đã được tác giả đẩy lên đến cao trào, khi chị viết: “Sắp hết nửa đời, đi tìm tổ bình yên / Nhưng nếu Tình yêu là chẳng thể bình yên / Xin nói lại, không tìm bình yên nữa!”. Và chị hạ một câu chắc nịch, như một nhát búa, như một lời thề, để kết thúc: “Còn nữa nửa đời!”. Phải! Nửa đời còn lại, đâu phải là đã hết hi vọng kiếm tìm? Tính quyết liệt trong tình yêu ở bài này dù có lặng lẽ, dầm hơn và sâu hơn những bài khác trong tập, nhưng vẫn thực sự đầy quyết liệt, không khoan nhượng!

Với tính cách và phong thái nhất quán của một người hành động đầy chủ kiến và bản lĩnh kiên định như vậy trong đời, tôi tin rằng, cuối cùng, thế nào tác giả cũng sẽ đi tới được hạnh phúc chân chính, dù có trải qua bao nhiêu thử thách và chông gai đi nữa! Tôi chia vui với Hoàng Thị Vinh, bởi chị cũng đã chứng tỏ thực sự trong đời, là chị có đủ bản lĩnh để đạt được điều như thế! Và cũng với bản chất ấy, tôi tin rằng chị cũng sẽ đến được với Thơ ca đích thực, như tập thơ chúng ta đang cầm trong tay hôm nay, dù tập thơ chỉ mới như cánh én nhỏ, những báo hiệu mở đầu cho một trận “Mưa Hoa” rục rịch, đang sẽ còn dào dạt và nổi tiếp nhiều thanh âm và sắc màu nữa, trong tâm hồn của tác giả.

BẢNG VIỆT